

YLÖJÄRVI

Kestävää arkea Ylöjärvellä

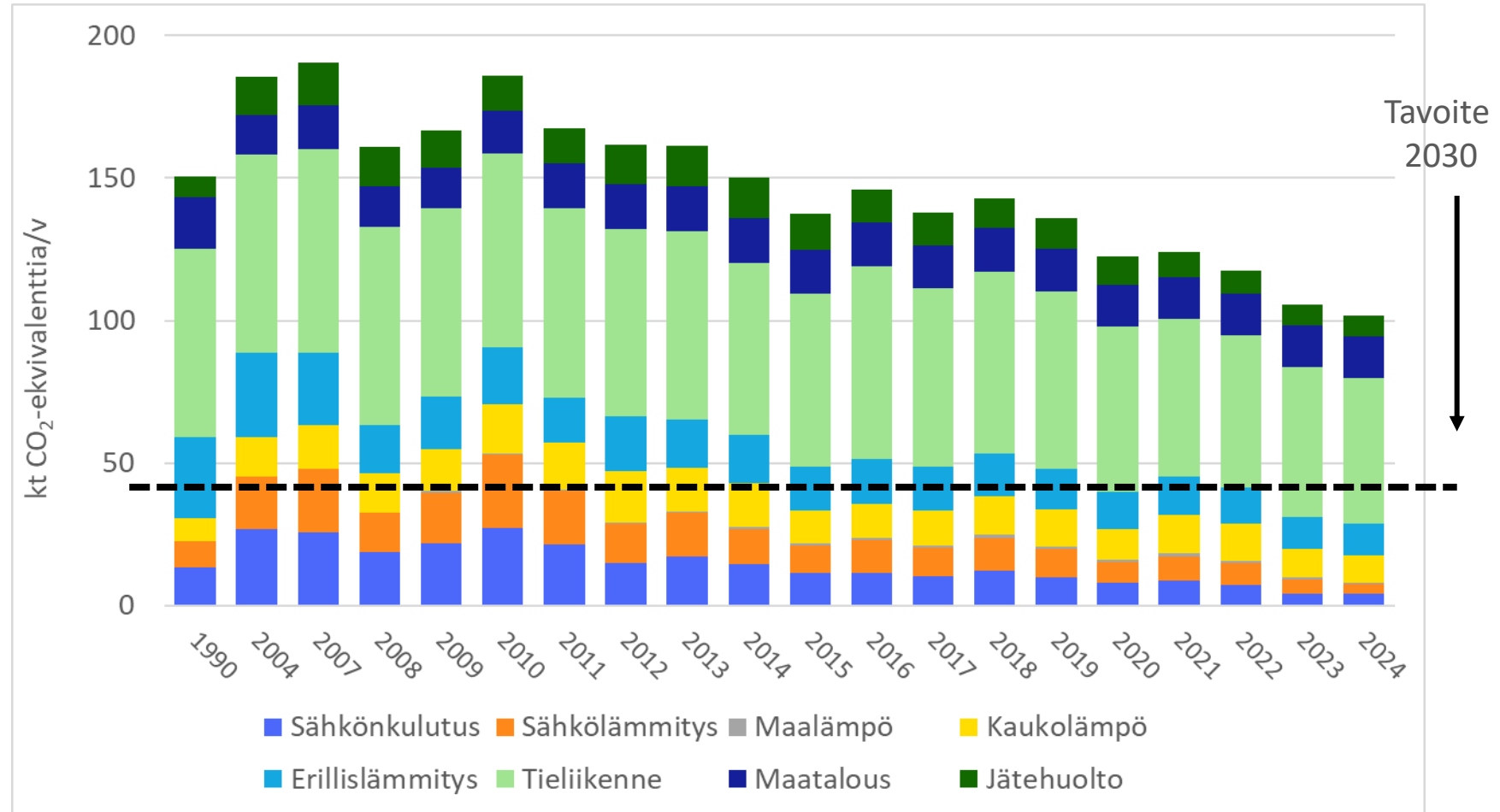
Ilmastotiekartan seuranta 2024

Ylöjärven päästökehitys

Ylöjärven kasvihuonekaasupäästöt ovat vähentyneet 46 % vuodesta 2007.

Suurimmat päästöjä aiheuttavat sektorit ovat liikenne, rakennusten lämmitys ja sähkönkulutus.

Toimenpiteet 2024–2030

Eheä
maankäyttö,
kestävä liikenne
ja rakentaminen

Uudistuva
energian-
tuotanto ja -
kulutus

Kiertotalous ja
kestävä kulutus

Sopeutuva ja
luonnon moni-
muotoisuutta
tukeva kaupunki

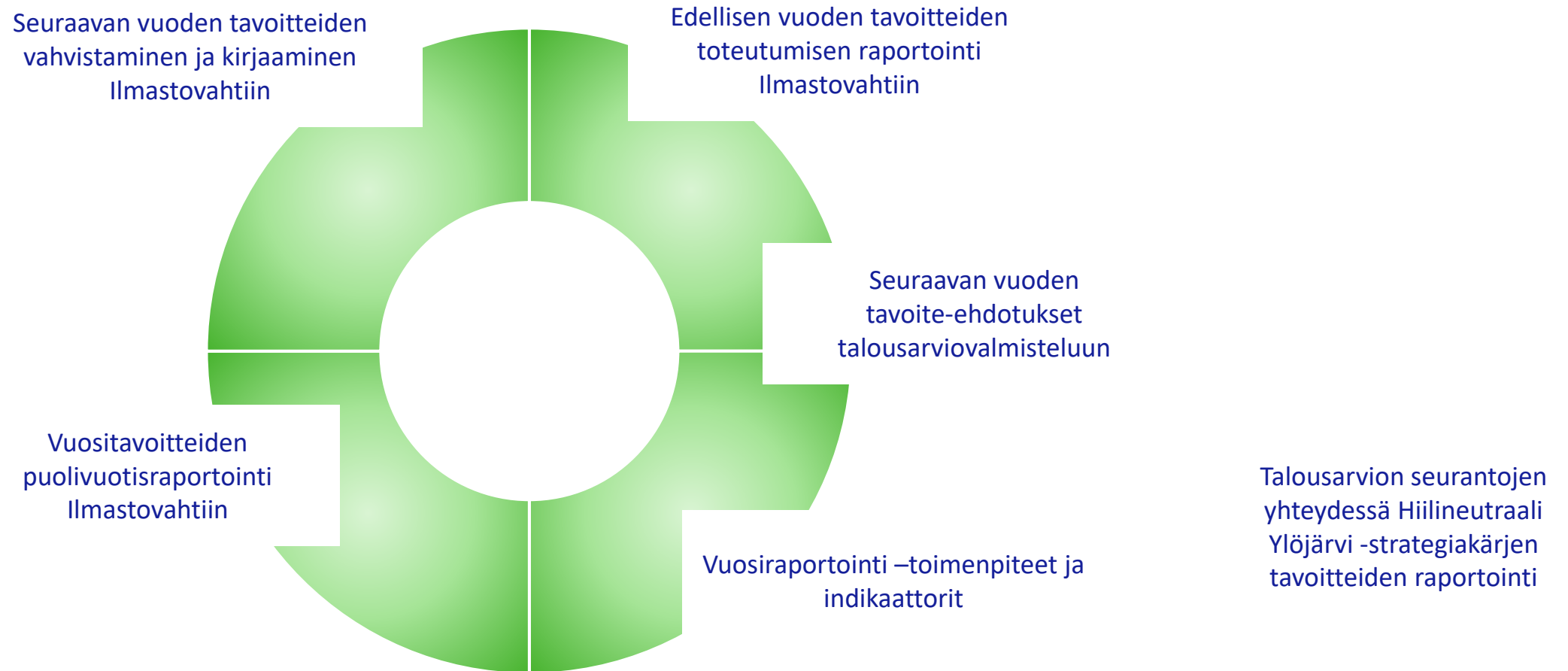

Kehittyvä
ilmastotyö

Ilmastojohtamisen vuosikello

Ilmastovahti - Ylöjärvi

Eheä maankäyttö,
kestävä liikenne ja
rakentaminen

Nostoja
toimenpiteistä

Maankäyttö, liikenne, rakentaminen

Kasvun ohjaaminen ja tiivistäminen

- Teivo-Mäkkylän, Leijapuiston ja Mikkolantien suunnitelmat

Liikennejärjestelmän kehittäminen

- Raidehankkeet etenevät
- Nyssen linjastouudistus ja kaluston sähköistys
- Kevyen liikenteen väylähankkeet
- Uudet liityntäpysäköinnit

Uudistuva
energiantuotanto
ja –kulutus

Nostoja
toimenpiteistä

Energia

- Kaupungin kohteiden lämmitystapamuutokset
- Vihreän sähkön hankinta
- Uusiutuvan energian hankkeita

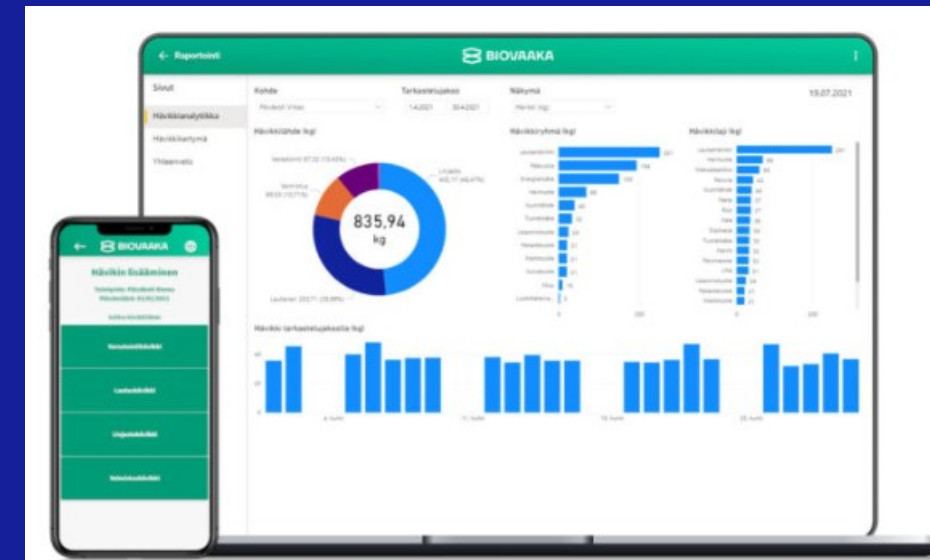
Kiertotalous ja
kestävä kulutus

Nostoja
toimenpiteistä

Kiertotalous ja kulutus

- Ruokapalveluissa mm. hävikin vähentäminen ja kasvisvaihtoehtojen lisääminen
- Kalustekierto sivistyspalveluissa arkipäivää
- Kaupungin kohteiden jätehuollon kehittäminen

Sopeutuva ja
luonnon
monimuotoisuutta
tukeva kaupunki

Nostoja
toimenpiteistä

Sopeutuminen

- Hulevesiselvitykset ja luonnonmukainen hulevesien hallinta kaavoituksessa
- SLL yhteistyö pölyttäjäystävälliset kunnat hankkeessa

Kehittyvä
ilmastotyö

Nostoja
toimenpiteistä

Ilmastotyön kehittäminen

- Pirkanmaan ilmastotoimintakeskuksen toimintaan osallistuminen ja sen kehittäminen
- Poikkihallinnollisen työn kehittyminen kaupungin sisällä
- Kaupungintalon Ekokompassi

Pirkanmaan Ilmastotoimintakeskus

YLÖJÄRVI

Indikaattorit

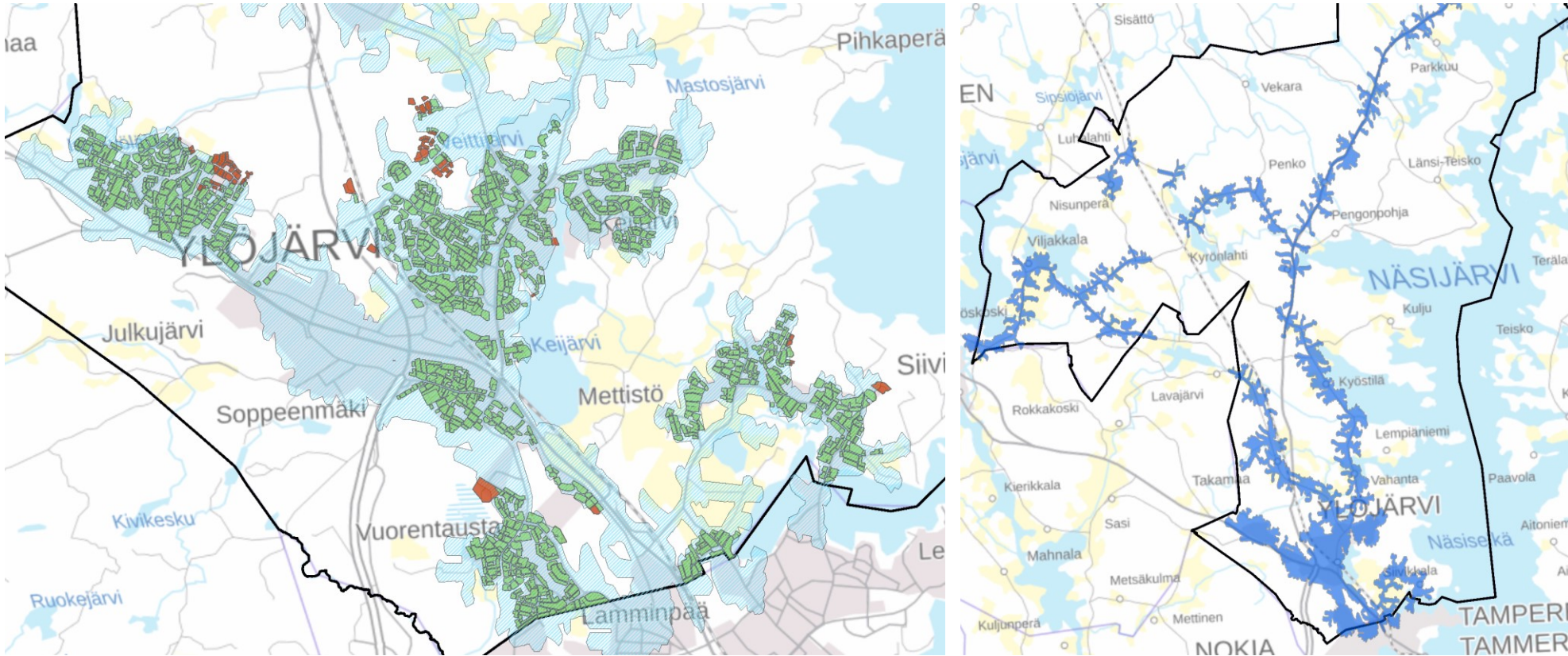
Eheä maankäyttö, kestävä liikenne ja rakentaminen			
1		Yksikkö	Indikaattorin arvo
1.1.	Kaavoitettu asuinkerrosala joukkoliikennevyöhykkeellä	%	ke-m ² = 94,5 % asukkaista = 84,3 %
1.2.	Asemakaava-alueille rakennettujen asuinrakennusten osuus	%	59,2 %
1.3.	Rakentamiseen ja tiestölle kaavoitettu metsämaa	% kaavoitetusta alasta/v	77,6 % kaavoitetusta metsäpinta-alasta säilyy
1.4.	Kestävän liikkumisen kulkutapaosuus	%	30 %
1.5.	Joukkoliikenteen asiakasmäärä	nousut kpl/v	1 642 322
1.6.	Liikennesuorite	milj. autokilometriä	vuodet 2017-2023
1.7.	Ajoneuvokanta ajoneuvoluokittain	kpl	vuodet 2011-2024
1.8.	Sähköautojen latauspisteet	kpl	103
2	Uudistuva energian tuotanto ja kulutus	Yksikkö	Indikaattorin arvo
2.1.	Energiankulutuksen CO ₂ -päästöt	t CO ₂ -ekv/v	2004-2024
2.2.	Uusien rakennusten energiatehokkuus, määräystasoa tehokkaammat	kpl	Vuonna 2024 A energialuokka 13 kpl B energialuokka 35 kpl
2.3.	Kaupungin kiinteistöjen energiankäyttö	kWh/m ³ , l/m ³	Vuosi 2023: Sähkö 22,4 Lämpö 34,4 Vesi 111,1

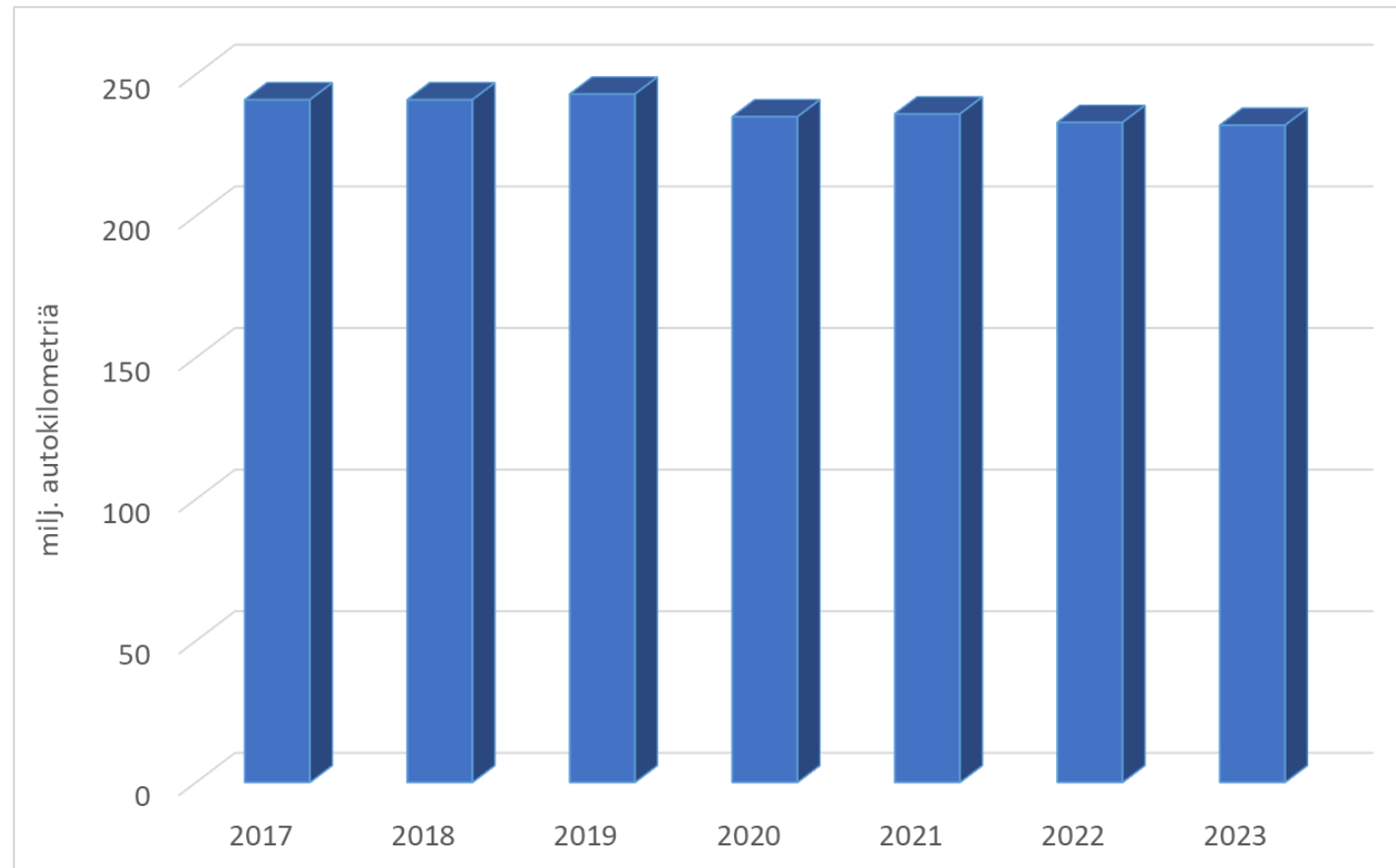
3	Kiertotalous ja kestävä kulutus	Yksikkö	Indikaattorin arvo
3.1.	Sekalainen yhdyskuntajäte	tn; kg/as/v	5741,3; 170,5
3.2.	Erilliskerätty biojäte	tn; kg/as/v	1125,9; 33,4
3.3.	Hyötyjätteet (lasi, metalli kartonki, muovi)	tn	390,2
3.4.	Kuntavastuullisen jätehuollon hiilijalanjälki	t CO ₂ -ekv/v	12 454
3.5.	Talousveden ominaiskulutus	l/as/v	99
3.6.	Koulujen ruokahävikki	kg/v, €/v	Aloitetaan vuodesta 2025
4	Sopeutuva ja luonnon monimuotoisuutta tukeva kaupunki	Yksikkö	Indikaattorin arvo
4.1.	Läpäisemättömän (maan) pinnan osuus taajama-alueilla	%	15 % 29 % asemakaava-alueilla
4.2.	Latvuspeitteisyys taajama-alueella	%	43 %
4.3.	Viheralueiden saavutettavuus	300 m etäisyydellä asuvien osuus	100 %
4.4.	Nettahiilinielut yhteensä	t CO ₂ -ekv/v	1 524 453
5	Kehittyvä ilmastotyö	Yksikkö	Indikaattorin arvo
5.1	CO ₂ -päästöt	t CO ₂ -ekv/v	2004-2024
5.2	Ilmastoviestintätoimenpiteet	kpl/v	Aloitetaan vuodesta 2025

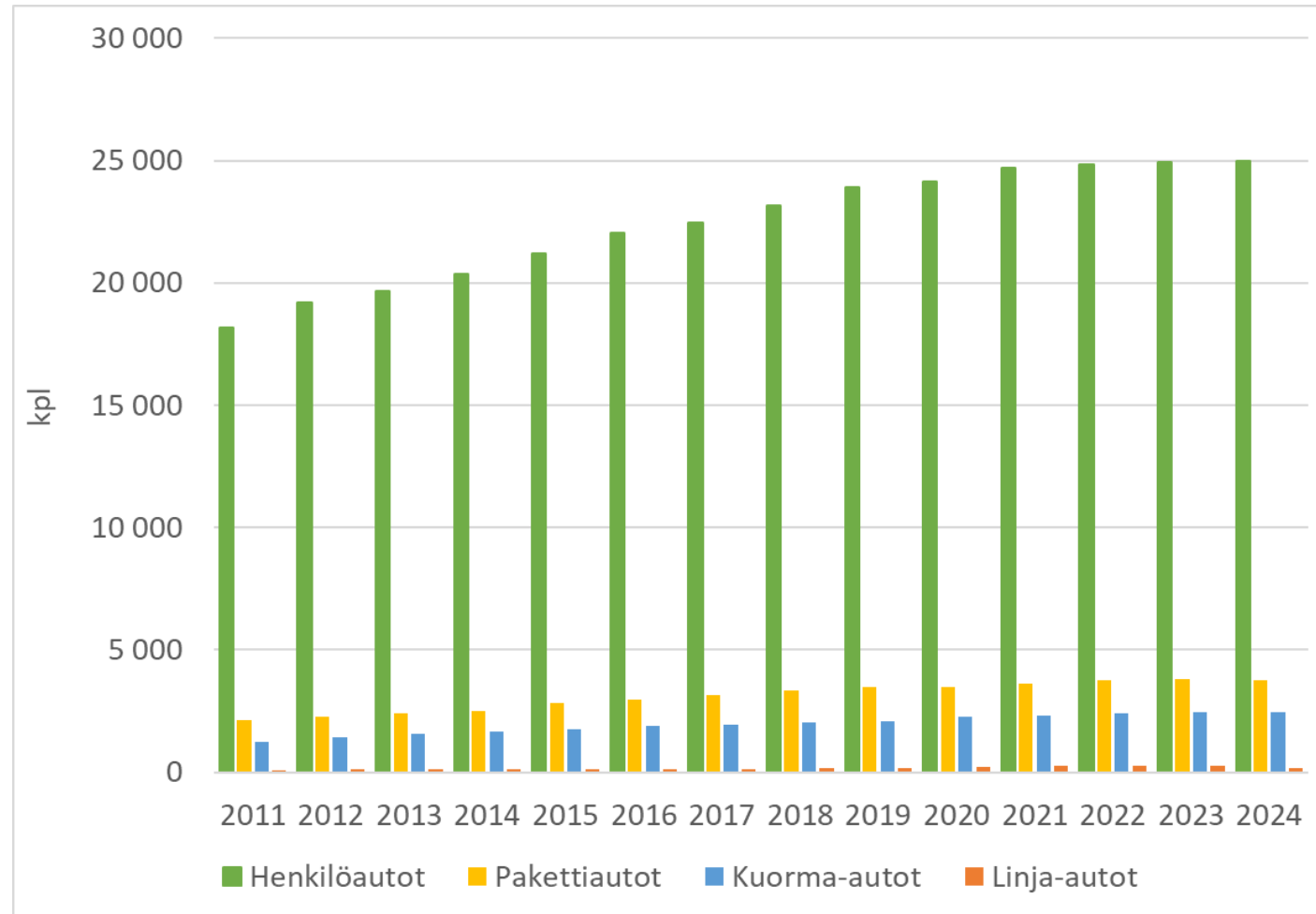
1.1. Kaavoitettu asuinkerrosala joukkoliikennevyöhykkeellä

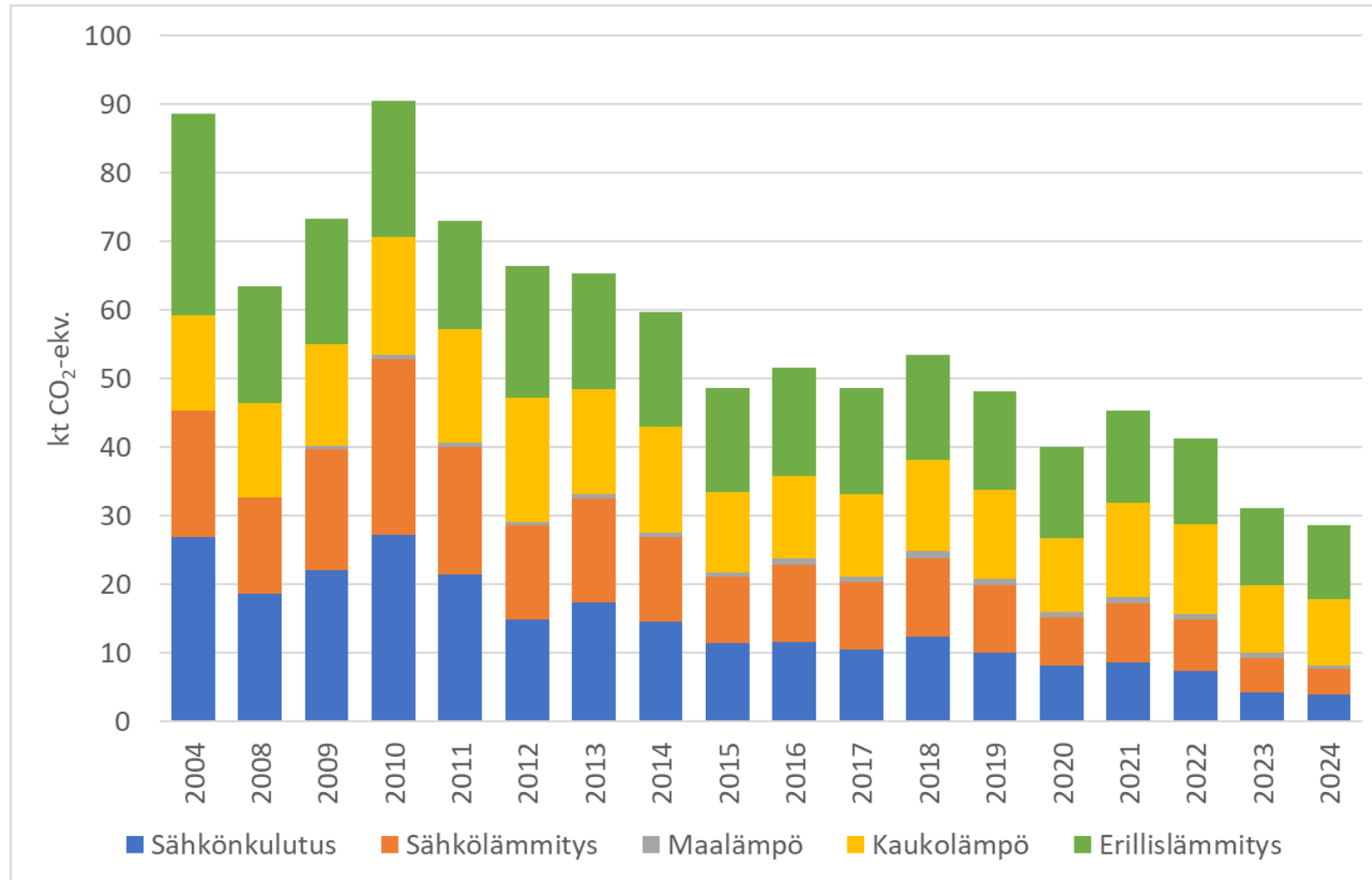
1.6. Liikennesuorite

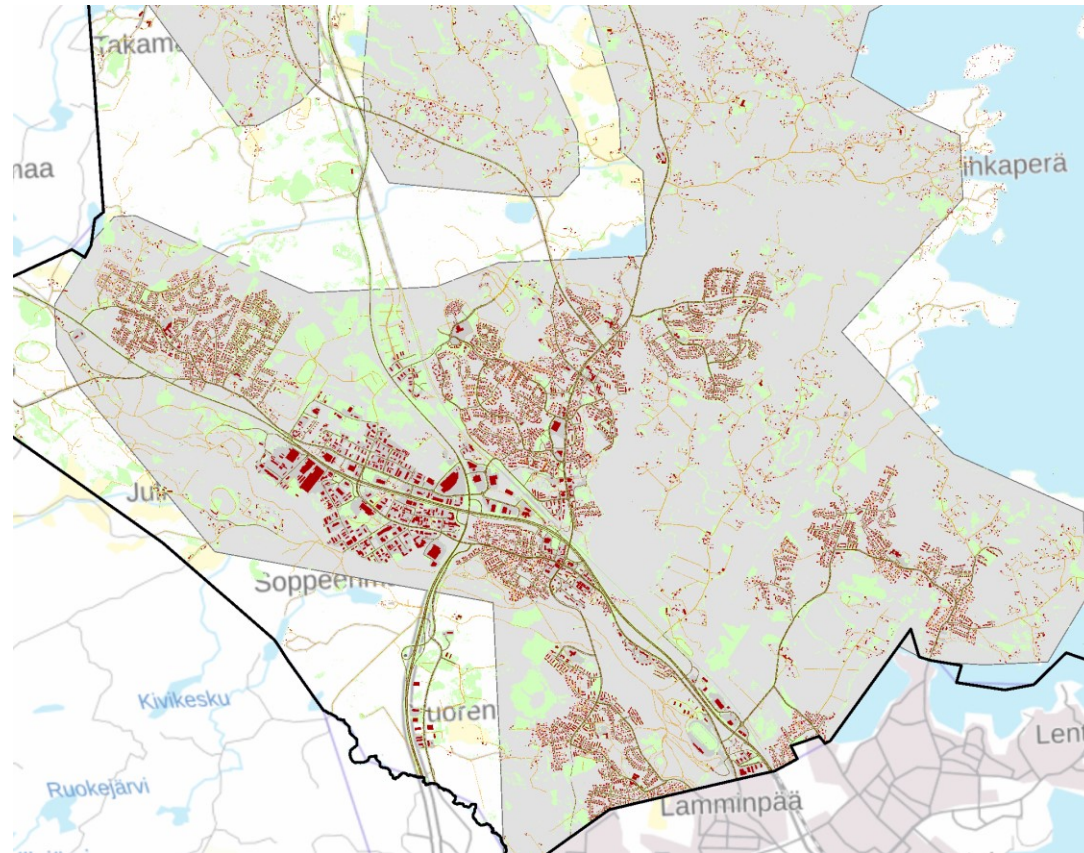
1.7. Ajoneuvokanta

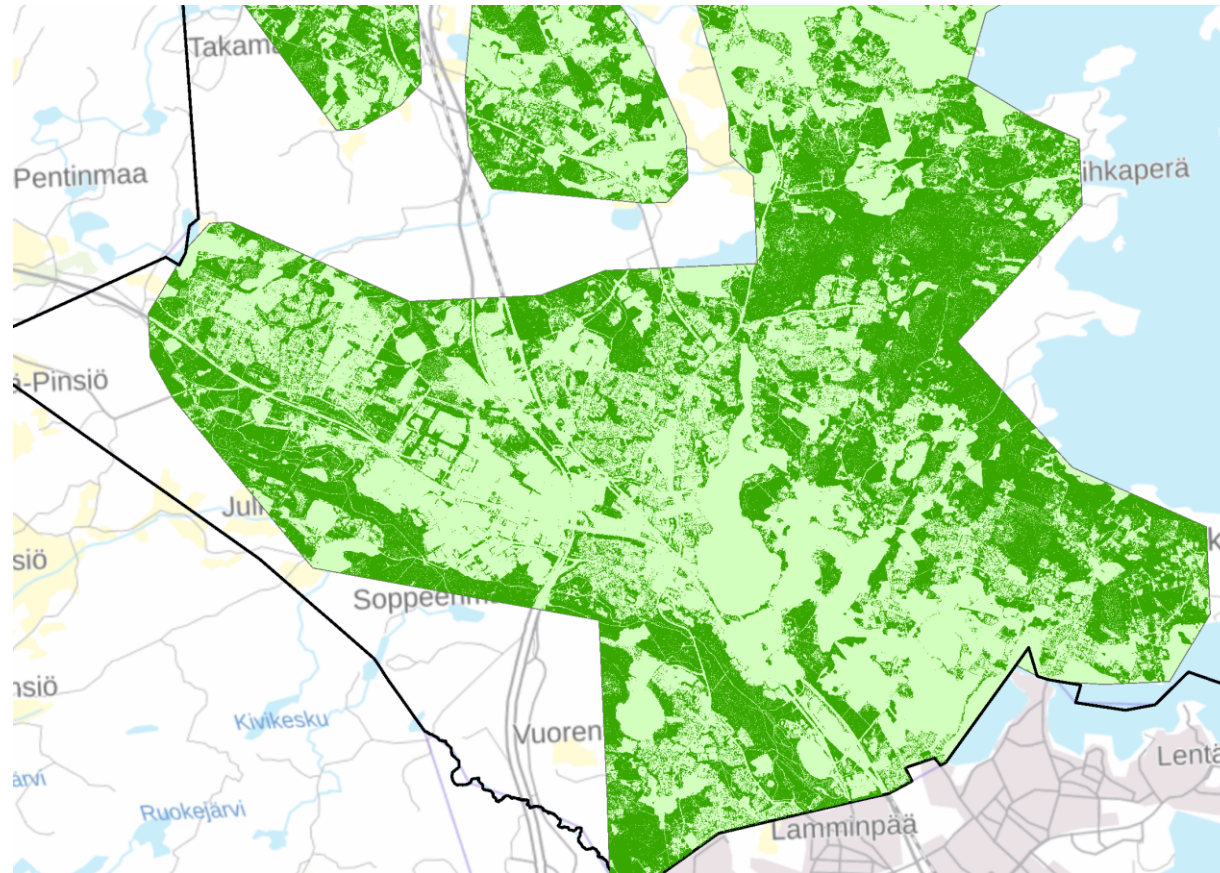
2.1. Energiankulutuksen päästöt

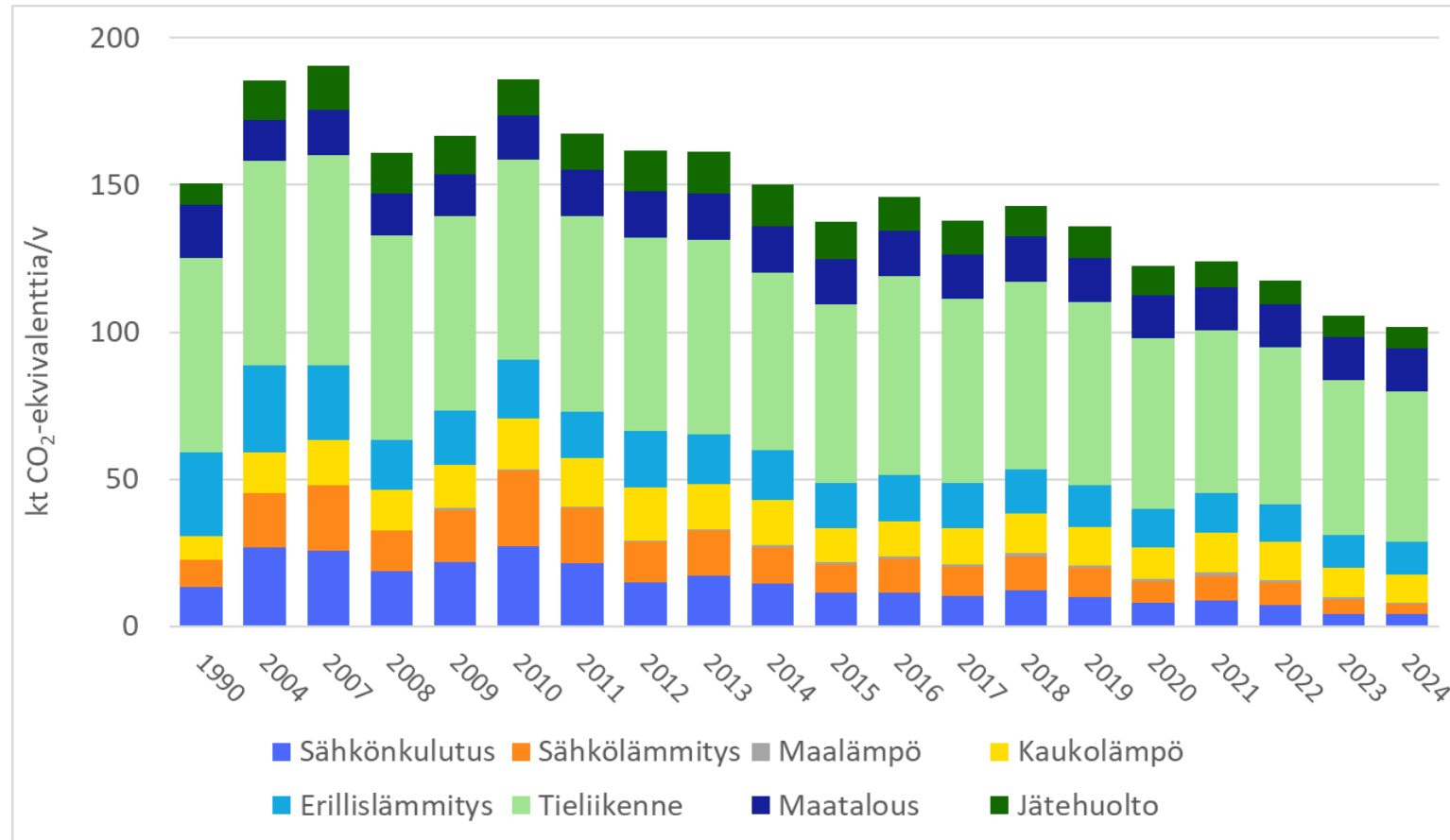
4.1. Lämpäisemättömän (maan) pinnan osuus taajama-alueilla

4.2. Latvuspeitteisyys taajama-alueella

5.1. Kasvihuoneekaasupäästöt

YLÖJÄRVI

Liitetaulukot: Toimenpiteiden toteutuminen 2024

Toimenpide	Tavoite 2024	Toteuma 2024
Maankäyttö, liikenne ja rakentaminen		
01. Kasvun ohjaaminen joukkoliikenteen ja palveluiden läheisyyteen	Kaupungin kasvu ohjataan joukkoliikennereittien ja palveluiden läheisyyteen. Teivo-Mäkkylä -oyk hyväksytty. Leijapuiston asemakaavan tavoitevaihe. Mikkolantien yleisuunnittelu valmis. Perkonmäen asemakaavan ehdotus ja valmis. Vuorentaustan Eteläosa ehdotus ja valmis. Teivon alueen asemakaavoitus etenee.	Kaupungin kasvua on ohjattu joukkoliikennereittien ja palveluiden läheisyyteen. Teivo-Mäkkylä -oyk on kuulutettu osittain voimaan. Leijapuiston asemakaavan tavoitevaihe on käynnistetty. Mikkolantien yleisuunnittelusta on saatu kaupunkilaisilta kyselyvastaukset. Perkonmäen asemakaavan ehdotus on laadittavana. Vuorentaustan Eteläosan ehdotus on laadittavana. Teivon alakeskuksessa etenee viitesuunnittelu ja asemakaavoitus etenee Kivikkotiellä. Teivo-tiimi on aloittanut laatukäsikirjan laatimisen ja alueen markkinoinnin ja rakentajille järjestetään ajankohtaispäivä.
02. Yhdyskuntarakenteen tiivistäminen	Teivo-Mäkkylä -osayleiskaava valmistuu. Leijapuiston asemakaava vireille ja tavoitteen asettelu / yhteistyöryhmät. Mikkolantien yleissuunnitelma valmistuu. Kivikkotien asemakaavamuutos luonnos. Yksittäisiä asemakaavoja, joilla rakentamista tehostetaan infran piirissä.	Teivo-Mäkkylä -osayleiskaava on kuulutettu osittain voimaan. Leijapuiston asemakaavoitus ja tavoitteenasettelu on käynnistetty. Mikkolantien yleissuunnitelman kaksi vaihtoehtoa olivat kaupunkilaisten kommentoitavina nettikyselyssä. Kivikkotien asemakaavamuutos on käynnistetty. Yksittäisiä asemakaavoja, joilla rakentamista tehostetaan infran piirissä.
03. Täydennysrakentamisen edistäminen	Maanhankintaneuvotteluja jatketaan yhdyskuntarakennetta jatkavilla/täydentävillä alueilla. Yksityisten maanomistajien kaavoitusaloitteita ja hankkeita edistetään kaupungin tavoitteiden mukaisesti.	Saapuneet kaavoitusaloitteet valmistelussa.

Toimenpide	Tavoite 2024	Toteuma 2024
04. Raideliikenteen edistäminen	Edistetään ratikkahankkeen suunnitteluvalmiutta ja rahoitusta MAL-neuvotteluissa. Kaavahankkeissa huomioidaan ratikkahankkeen edellytykset, mm. Mikkolantien yleissuunnitelma, Teivo-Mäkkylä ja leijapuiston ak. Puuterminaalien siirtoa koskeva esiselvitys valmistuu (Sweco). Henkilöliikennepaikan esiselvitys valmistuu (Sitowise). Kaksoisraiteen yleissuunnittelu etenee (Väylävirasto).	MAL-neuvottelut saatiin päätökseen syyskuussa, valtion rahoitus varmistunut Lielähti-Ylöjärvi raitiotien tarkentavalle yleissuunnitelmalle ja hankesuunnitelmalle.
05. Ylöjärven raakapuuterminaalien siirto	Raakapuuterminaalien siirron esiselvitys valmiiksi (Väylävirasto).	Esiselvitys ei valmistunut Väylävirastossa vielä vuonna 2024.
06. Palvelurakenteen suunnittelu	Kaavoitus: huomioidaan Y-tonttien tarve kaavoituksessa.	Palvelujen tarve on huomioitu uusissa kaavoissa osoittamalla Y-tontteja asuinalueiden yhteyteen.
06. Palvelurakenteen suunnittelu	Toteutetaan palveluverkkoselvityksen toimenpide-ehdotuksia.	Palveluverkkoselvityksen toimenpide-ehdotuksia on huomioitu vuoden 2025 talousarvion valmistelussa.
07. Ohjataan hiilineutraaliin rakentamiseen	Puurakentamista suositellaan Teivo-Mäkkylä -oyk:ssa ja Vuorentaustan asemakaavassa, sekä annetaan määräyksiä viherkatoista. Muissakin tekeillä olevissa asemakaavoissa ohjataan hiilineutraaliin rakentamiseen tilanteen mukaan.	Uusissa kaavoissa on edistetty hiilineutraalia rakentamista kaavamääräyksissä tai rakentamistapaohjeissa.
08. Ilmastoviisaan rakentamisen taloudelliset kannustimet	Selvitetään vaihtoehtoja kaavoituksen, maankäytön, rakennusvalvonnan, Ylöjärven Veden (ym) kanssa.	Ei vielä aloitettu

Toimenpide	Tavoite 2024	Toteuma 2024
09. Ilmastoviisaan rakentamisen ratkaisut tontinluovutusehtoihin	Yhtiömuotoisten tonttien kaksivaiheisessa luovutusmenettelyssä selvitetään rakentajan yhteiskuntavastuullisuus, mikä sisältää myös kestävä kehityksen, esim. energiaratkaisut. Tutkitaan mahdollisuutta tontinluovutusehtojen muokkaamiseksi syksyllä 2024 ehtojen määrittelyn yhteydessä.	Yhtiömuotoisten tonttien luovutus parhaillaan valmistelussa, arvioinnissa tarkoituksena huomioida ekologista kestävyyttä edistävät ratkaisut ja kaupunkivihreät ratkaisut.
10. Rakentamisen energiatehokkuuden edistäminen	Edistetään rakentamisen energiatehokkuutta rakentamistapaohjeilla (Perkonmäki, Siltatie 4, Vuorentaustan eteläosa)	Rakentamistapaohjeissa ja kaavamääräyksissä suositellaan käytettäväksi uusiutuvia energialähteitä ja huomioitavaksi aurinkoenergian hyödyntämisen mahdollisuudet, mutta energiatehokkuuteen ei ole otettu kantaa.
11. Muuntojoustavat toimitilat	Muuntojoustavuus otetaan suunnittelussa huomioon.	Muuntojoustavuuden näkökulma on mukana suunnittelukäytänteissä, mm. seinien siirrettävyys, lukitusten, valaistuksen ja ilmanvaihdon säätö tilakohtaisesti.
12. Massatasapainojen optimointi	Yhdyskuntatekniikka: toteutetaan osana yhdyskuntatekniikan ja kaavoituksen yhteistyötä.	ks. alla
12. Massatasapainojen optimointi	Kaavoitus: Kaavojen valmistelussa huomioidaan massatasapainoon liittyvät sekä maaperän rakennettavuuteen liittyvät selvitykset. Esim. Asuntila-Siivikkala tieyhteys. Asia huomioidaan kaavan ilmastovaikutusten arvioinnissa.	Maaperän rakennettavuuteen liittyvät selvitykset on tehty Asuntila-Siivikkalan tieyhteyden yleissuunnittelun yhteydessä.
13. Kohti työmaiden päästöttömyyttä	Yhdyskuntatekniikka: ei toimenpiteitä 2024.	Ei toimenpiteitä 2024

Toimenpide	Tavoite 2024	Toteuma 2024
14. Joukkoliikenteen palvelutason parantaminen	Läntinen Linjasto 2024 käyttöönotto Ylöjärvellä kesäkauden 2024 alusta lukien sis. uudet linjanumerot ja -reitit.	Otettu käyttöön kesäkuussa 2024.
14. Joukkoliikenteen palvelutason parantaminen	Aloitetaan syyskaudella 2024 Kurussa syöttöliikenne, jossa palvelubussi syöttää Kuru-Kyrölahti-Kuru välillä matkustajia isoon Nysse-bussiin.	Syöttöliikenne käynnistyi elokuussa 2024. Palvelubussi ajaa arkisin syöttövuoron aamuisin Kuruun ja iltapäivällä Kyrölahteen.
15. Joukkoliikenteen täydentäminen	Suunnitellaan ja toteutetaan elokuussa 2024 käynnistytävä palvelubussilla ajettava syöttöliikenne välillä Kyrölahti-Kuru-Kyrölahti.	Suunnittelu toteutettu kevät-kesällä 2024 yhdessä Nyssen ja liikennöitsijän kanssa. Syöttöliikenne aloitettu syysaikataulukauden käynnistyessä 5.8.2024 yhdellä päivittäisellä vuorolla per suunta.
16. Joukkoliikenteen käyttövoimien muutos	Ylöjärven runkolinjoilla 80, 81, 82 otetaan käyttöön kilpailutuksen pohjalta Vekka Groupin sähköautot kesäkauden 2024 alkaessa.	Täyssähköautot saatu ajoon kesän 2024 aikana.
17. Kuljetusten päästöjen vähentäminen	Huomioidaan ruokakuljetusten kilpailutuksessa (sopimuskausi 1.1.-31.7.2025).	Tarjouspyynnössä huomioitu kaluston vähäpäästöisyys.
18. Kävely- ja pyöräilyreittien lisääminen ja kunnossapito	Yhdyskuntatekniikan tavoite: Kevyen liikenteen väylän rakentaminen maantielle 2774 välille Sorvajärventie-Susikiventie (Mutala).	Kevyen liikenteen väylä valmis ja otettu käyttöön.
18. Kävely- ja pyöräilyreittien lisääminen ja kunnossapito	Kaavoituksen tavoite: Aronrannan asemakaavaehdotuksessa Keijärven kevyen liikenteen väylä. Teivon-Mäkkylän kaavassa osoitetaan uusi seudullinen pyöräily-yhteys ja paikallisia pyörävyliä. Vuorentaustan ak:ssa edistetään kevyen liikenteen reitistön jatkuvuutta. Leppästäntien ak:ssa osoitetaan uusi pyörätie.	Teivon-Mäkkylän kaavassa on osoitettu seudullinen pyöräily-yhteys. Leppästäntien ja Vuorentaustan eteläosan asemakaavoja on edistetty.

Toimenpide	Tavoite 2024	Toteuma 2024
19. Joukkoliikenteen reittisuunnittelu	Ei toimenpiteitä 2024.	Ei toimenpiteitä 2024
20. Liityntäpysäköinnin edistäminen	Räikän rannan liityntäpysäköintialue valmistuu. Prisma Ylöjärven liityntäpysäköintialue otetaan käyttöön Prisman valmistuttua.	Räikän rannassa 18 auton pitkäaikaiset pysäköintipaikat otettu käyttöön huhtikuussa. Prisman pihassa 23 auton liityntäpysäköintialue otettu käyttöön syyskuussa. Liityntäpysäköinti on huomioitavana Teivon alakeskuksen viitesuunnittelussa.
20. Liityntäpysäköinnin edistäminen	Liityntäpysäköintiä tutkitaan Mikkolantien yleissuunnitelmassa ja Leijapuiston asemakaavan tavoitteenasettelussa. Liityntäpysäköintiä osoitetaan Teivon alueen asemakaavaluonnoksissa. Prisman kanssa sopimus valmistuu. Muidenkin toimijoiden kanssa edistetään vastaavia ratkaisuja. Henkilöliikenneseisakkeen esiselvityksessä huomioidaan liityntäpysäköinti (Väylävirasto).	Teivon asemakaavaluonnokset eivät ole edenneet. Muuten toteutunut tavoitteen mukaisesti.
21. Pyöräpysäköintipaikkojen ja levähdyspenkkien lisääminen	Varataan MAPSTO:ssa määräraha.	MAPSTO:ssa on varattuna määräraha. Siivikkalan Kaukolantien päätepysäkille asennetaan syksyn 2024 aikana katettu pyöräteline 10 pyörälle.
22. Latauspisteiden lisääminen	Sähkölatauspaikkojen asentaminen Vuorentaustan yläkoululle ja Soppeenmäen uudelle päiväkodille.	Toteutettu sähkölatauspaikat kohteille.
23. Kaupungin autokannan sähköistäminen	Kriteeri on mukana yhdyskuntatekniikan pakettiautojen kilpailutuksessa (Kuha).	Tällä hetkellä ei ole vielä löydetty kustannustehokkaita vaihtoehtoja.
23. Kaupungin autokannan sähköistäminen	Yhteiskäyttösähköauton käyttöasteesta ja kokemuksista kerätään palautetta. Toteutetaan uusi kilpailutus syksyllä 2024.	Käyttötilasto on saatu. Kilpailutus on valmistunut ja uusi palveluntuottaja on valittu.

Toimenpide	Tavoite 2024	Toteuma 2024
24. Yhteistyö maatalouden päästöjen vähentämiseksi	Muodostetaan yhdyspinta ja yhteyshenkilöjen verkosto. Aloitetaan yhteistyön suunnittelu.	Osallistuttu Ylöjärven maataloustuottajien tilaisuuteen ja pidetty ideointipalaveri Pirkanmaan MTK:n edustajan kanssa. Tutustuttu Pirkan kylät ry:n toimintaan ja ideoitu yhteistyötä.
Energia		
25. Luodaan mahdollisuuksia uusiutuvan energian kokeiluille	Edistetään uusiutuvan energian tuotantoa: Tuulivoimaa suunnitteilla. Biokaasulaitos lupaprosessissa. Suhtaudutaan myönteisesti aloitteisiin.	Patakorven tuulivoimapuiston yleiskaavoitus ja YVA-prosessi on käynnistynyt. Kalliomäen tuulivoimakaavasta on tehty käynnistyspäättös. Biokaasulaitoksen lupaa on edistetty.
26. Kaava-alueilla huomioidaan energiasymbioosit	Asiaa tutkitaan jatkosuunnittelussa (2024 -30) Teivo-Mäkkylä yleiskaavan alueella.	Teivon alakeskukseen laaditaan parhaillaan viitesuunnitelmia. Alueen asemakaavoitus käynnistyy vuonna 2025, jolloin mahdollisuudet energiasymbiooseihin ympäröivien työpaikka-alueiden kanssa voidaan ottaa yhdeksi selvityskohteeksi.
27. Kaupungin kiinteistöjen lämmitystapamuutokset	Jatketaan suunnitellusti. Kalliorinteen päiväkotia, Viljakkalan kirjasto, Vuorentaustan yläkoulu.	Viljakkalan kirjaston ja Kalliorinteen päiväkodin lämmitystapamuutokset ovat käynnissä. Takamaan koulun pellettijärjestelmä on suunnittelussa. Vuorentaustan yläkoululle on asennettu pellettijärjestelmä.
28. Kaupungin kiinteistöjen energiatehokkuuden parantaminen	Energiatehokkuussopimuksen (kets) toimintasuunnitelman mukaisesti.	Valaistuksia vaihdettu ledeihin. Lämmitystapamuutoksista (toimenpide 27) raportoidaan ne, joista saadaan sopimuksen mukaiset hyväksyttävät laskelmat.
29. Vihreän sähkön hankinta	Sopimus voimassa 31.12.2025 saakka, jonka jälkeen optio vuoteen 2027.	Sopimuksen mukaan.
30. Kaukolämmön CO2-päästöjen vähentäminen	Tampereen energian suunnitelma nostaa uusiutuvien energialähteiden osuus 90 %:iin vuoteen 2030 mennessä.	Suunnitellusti

Toimenpide	Tavoite 2024	Toteuma 2024
31. Yrityksiä tiedotetaan energiatuista		Ei tavoitetta/toimenpiteitä 2024, tehdään osana Yrityspalvelun normaalia toimintaa.
32. Kulutusjoustot kaupungin kiinteistöissä		Ei tavoitetta/toimenpiteitä 2024
33. Energiansäästö ohjataan yksiköille		Ei tavoitetta/toimenpiteitä 2024
34. Vuotovesien vähentäminen	Putkistosaneerauksia jatketaan.	Saneerauksia jatkettu.
35. Valaistuksen vaihto ledtekniikkaan	Ledit asennetaan kaikkiin uusiin ja korjattaviin kohteisiin. Katujen ja yleisten alueiden valaistuksen peruskorjausta jatketaan investointeina.	Toteutunut tavoitteen mukaisesti.
36. Tarpeen mukainen valaistus	Kiinteistöjen valaistuksessa ja katuvalaistuksessa käytetään ohjausta.	Kaupungintalolle asennettu liiketunnistettu valaistus keittiö ja wc-tiloihin. Uudisrakennuksissa liiketunnistusta käyttävä valaistus on käytäntö.
37. Tarjotaan energianeuvontaa	Neuvoo.fi -sivustolta saatavissa energianeuvontaa.	Toteutunut.
Kiertotalous ja kulutus		
38. Kehitetään kiertotalouden käytäntöjä	Kiertotalous huomioidaan hankkeissa. Kaavoitus: Huomioidaan ylijäämämaiden hyötykäyttö esim. meluvallien rakentamisessa ja puistorakentamisessa.	Kiinteistöjen purussa materiaalin ja rakennusosien hyötykäyttö on ensisijaista.
39. Ilmastokriteerit hankinnoissa	Yhdyskuntatekniikka: Koneiden ja ajoneuvojen päästöluokitus on huomioituna kilpailutuksessa.	Vielä ei ole tarjontaa kilpailukykyisellä hinnalla. Käytettiin kattohintaa ja tarjouksissa ei tullut sähköisiä vaihtoehtoja.
39. Ilmastokriteerit hankinnoissa	Kuha Oy huomioi ilmasto- ja kestävyysnäkökulmat hankinnoissa.	Huomioitu soveltuvissa hankinnoissa.

Toimenpide	Tavoite 2024	Toteuma 2024
40. Ruokahävikin vähentäminen	Biovaakaa kehitetään edelleen. Kehitetään ylijäämäruuan hyötykäyttöä.	Biovaaka on käytössä 1 yksikössä. Ylijäämäruuan hyötykäytössä yhteistyö seurakunnan kanssa.
41. Kasvisruuan tarjontaa lisätään	Reseptiikkaa kehitetään. Tuotekehitysryhmä jatkaa. Tuodaan kasvisvaihtoehto jokaisena päivänä rinnalle valittavaksi.	Kouluilla kasvisruoka tarjolla 1 x vko vapaasti otettavaksi sekaruuan ohella. Kiertävällä ruokalistalla kasvisruoka 1 x vko perusruokana. Kaupungintalolla kasvisruokavaihtoehto joka päivä tarjolla.
42. Punaisen lihan käytön vähentäminen	Reseptiikkaa kehitetään. Tuotekehitysryhmä jatkaa. Tuodaan kasvisvaihtoehto jokaisena päivänä rinnalle valittavaksi.	Kiertävällä ruokalistalla yksi lihakeitto korvattu kasvisvaihtoehdolla. Kasvisruuan painotusta lisätty, ks. toimenpide 41.
43. Keittiöissä otetaan käyttöön vedetön siivous	Pidetään koulutuksia. Käyttöönotto vaiheittain.	Koulutus pidetty. Siltatien koulu toimii tämän mukaisesti ja uusiin kohteisiin päämenetelmä.
44. Parannetaan kierrätys- ja lajittelumahdollisuuksia	Jatketaan pilottikohteiden selvityksiä, hyödynnetään oppilaitosyhteistyötä: päiväkotikohteita ja Siivikkalan koulu. Kaupungintalon ympäristöjärjestelmän laadinta aloitetaan.	Päiväkotien ja Siivikkalan koulun tarkastelut valmistuneet opiskelijayhteistyönä. Kaupungintalon ekokompassityöryhmä aloittanut.
45. Nostetaan kaupungin kiinteistöjen käyttöastetta	Verkkomaksuominaisuuden ja Suomi.fi-tunnistautumisen lisääminen Timmi-tilavarausohjelmaan.	Toteutui.
47. Edistetään kaupunkiviljelyä	Teivo-Mäkkylä oyk:ssa on varaus kaupunkiviljelyalueelle. Tutkitaan mahdollisuuksia tekeillä olevissa kaavoissa.	Tutkittu kaupunkiviljelyn edistämistä tekeillä olevissa kaavoissa esim. Vuorentaustan eteläosan asemakaavassa on osoitettu palstaviljelyalue.
48. Ruokapalveluiden salaattitarjontaa monipuolistetaan	Otetaan käyttöön salaattikomponentit kouluilla.	Toteutui kouluilla ja varhaiskasvatuksessa. Uudistuksesta saatu hyvää palautetta ja salaatin menekki on kasvanut.
49. Ruokaohjeiden kehittäminen ruokapalveluissa	Reseptiikkaa kehitetään. Tuotekehitysryhmä jatkaa.	Joitakin uusia kasvisreseptejä otettu käyttöön. Reseptiikkaa kehitetty saadun palautteen perusteella.

Toimenpide	Tavoite 2024	Toteuma 2024
50. Kalustaminen kierrätyskalusteilla	Vuorentaustan koululla ja Soppeenmäen päiväkodilla hyödynnetään kierrätyskalusteita.	Kalusteiden kierrättäminen on vakiintunut osaksi sivistyosaston toimintaa. Koulujen ja päiväkotien kalustustarpeiden ilmetessä pohditaan kierrätysmahdollisuutta ensisijaisesti. Kalusteita siirretään myös toimipisteiden välillä.
50. Kalustaminen kierrätyskalusteilla	Kalusteita kunnostetaan Valpron pajalla.	Toteutunut.
51. Kaupungin kierrätysportaalin toimintaa kehitetään	Portaalin suunnittelu aloitetaan.	Toteutunut.
Sopeutuva kaupunki		
52. Toimitilarakentamisessa varaudutaan muuttuvaan ilmastoon	Hankkeissa huomioidaan muuttuva ilmasto.	Rakennusten sijoittelussa otetaan huomioon ilmansuunnat, jäähdytykset rakennetaan tarpeellisiin kohteisiin (vuoropäiväkodit, terveysasema), varavoima asennettu keskeisiin kohteisiin, pihoihin rakennettu huleveden viivytysrakenteita.
53. Edistetään luonnonmukaista hulevesien hallintaa	Kaavoitus: Jokaiseen kaavahankkeeseen tehdään hulevesiselvitys. Imeytystä ja luonnonmukaista hulevesien hallintaa käytetään siellä missä se on asianmukaista. Kaavoitus ja yhdyskuntatekniikka kehittävät yhteistyötä ja yhteistä näkemystä hulevesien luontopohjaisten ratkaisujen mahdollisuuksista.	Hulevesiselvitys tehty tarvittaessa kaikissa kaavahankkeessa. Kaavoitus ja yhdyskuntatekniikka kehittänyt yhteistyötä hulevesien luontopohjaisten ratkaisujen parissa. Syksyllä järjestetty yhteinen excursiomatka, jossa yhtenä kohteena oli mm. Keravan Kivisillan asuinalueen luontopohjaiset hulevesiratkaisut.
54. Vesihuollon toimintavarmuus poikkeustilanteissa	Jatketaan saneerauksia. Järjestetään ja osallistutaan harjoituksiin.	Saneerauksia ja harjoituksia toteutui.

Toimenpide	Tavoite 2024	Toteuma 2024
55. Sopeutumiskyvyn parantaminen edistämällä luonnon monimuotoisuutta	Luonnon monimuotoisuus huomioidaan kaavoituksessa, esim. teettämällä tarkat luontoselvitykset ja ohjaamalla rakentamista rakennustapaohjeilla.	Rakentamistapaohjeissa on ohjattu pihojen ja viheralueiden toteutusta niin, että alueilla edistetään luonnon monimuotoisuutta.
56. Otetaan käyttöön viherkerroin-menetelmä suunnittelussa	Tutustutaan alueellisen viherkertoimen soveltamiseen.	Alueellisen ja tonttikohtaisen viherkertoimen periaatteisiin on tutustuttu.
57. Ylläpidon hoitokäytäntöjä muutetaan luonnonmukaiseen suuntaan		Ei tavoitetta/toimenpiteitä 2024
58. Metsien hiilinielujen vahvistaminen	Kaavoitus: tehdään yhteistyötä yhdyskuntatekniikan kanssa selvityksen edistämiseksi. Kaavoituksessa pyritään vaalimaan metsien, puuston ja soiden ym hiilinielujen säilymistä.	Selvitys kaupungin metsien hiilinielusta ei ole edennyt.
59. Luonnolle koituvien haittojen vähentäminen maankäytön suunnittelussa	Kaavoituksessa pyritään välttämään luonnolle koituvia haittoja mm. keskittämällä uudisrakentamista olemassa olevan infran äärelle. Luonnon arvoalueet ja puuston vaaliminen huomioidaan kaikessa suunnittelussa ja lupakäytännöissä.	Osayleiskaavoituksessa, yleissuunnittelussa ja asemakaavoituksessa uudisrakentamista on keskitetty olemassa olevan infran äärelle (esim. Teivo-Mäkkylä, Mikkolantien alueen yleissuunnitelmat, Leijapuiston asemakaavoitus). Luonnon arvoalueet ja puuston vaaliminen huomioidaan kaikessa suunnittelussa ja lupakäytännöissä.
60. Lisätään kaupunkiniittyjä	Kaavoitus: Aronrannan asemakaavassa suositaan niittyalueita.	Kaavahanke etenee.
60. Lisätään kaupunkiniittyjä	Yhdyskuntatekniikka tekee yhteistyötä SLL:n kanssa pölyttäjästävälliset kunnat -teeman alla. Välillisesti sisältyy yhteistoimintaan SLL:n kanssa. Sopimus on viisivuotinen 2024-2029.	Toteutunut mm. SLL:n järjestämällä pölyttäjästävälliset kunnat -koulutuksilla.

Toimenpide	Tavoite 2024	Toteuma 2024
61. Varautumissuunnitelmissa huomioidaan sään ääri-ilmiöt	Kaavoitus: Kaavoissa pyritään huomioimaan esim. hellejaksojen ja rankkasateiden tuomat ongelmat. Huomioidaan viheralueiden merkitys lämpösaarekeilmiön lieventämiseksi; pyritään minimoimaan kestopäälysteiset alueet; rankkasateiden vaikutus hulevesiin; seurataan indikaattoreilla maanpeitteisyyttä ja latvuspeitteisyyttä.	Kaavoituksessa ei ole vielä selvitetty lämpösaarekkeitä, mutta viheralueiden merkitystä huomioidaan enenevästi. Yhdyskuntatekniikka käyttää hulevesisuunnitelmissa normilaskelmia, ja suunnitelmia noudatetaan kaavoituksessa. Lämpäisevän maanpinnan osuus ja latvuspeitteisyys on selvitetty, ja niiden seurantaan on luotu mittarit.
61. Varautumissuunnitelmissa huomioidaan sään ääri-ilmiöt	Osana kaupungin varautumissuunnittelua.	Toteutui.
Kehittyvä ilmastotyö		
62. Ilmastönäkökulman huomiointi päätöksenteossa	Kaupunkistrategian väliarvioinnissa arvioidaan hiilineutraali Ylöjärvi -strategiakärjen toteutumista. Huomiot tulevalle strategiakaudelle.	Kaupunkistrategian väliarviointikysely on valmistunut.
63. Kehitetään digitaalisia palveluita ja sähköisiä asiointikanavia	Digitiekartta valmistuu ja hankkeita käynnistyy	Digitiekartta on valmistunut. Muutamia hankkeita on käynnissä.
64. Ilmastoasioiden viestintää lisätään	Ilmastoasioista viestitään aktiivisesti eri kanavissa Hinku-viestintäsuunnitelman mukaisesti.	Ilmastotyöryhmän kokouksissa on käsitelty ajankohtaiset viestintäteemat ja viestitty kaupungin eri kanavissa.
64. Ilmastoasioiden viestintää lisätään	Ilmastovahti-palvelua kehitetään palautteen perusteella.	Palvelun kehittämistarpeita on koostettu. Netinäkymää on selkeytetty ja Teams osioon on kehitetty raportointinäköymä.

Toimenpide	Tavoite 2024	Toteuma 2024
65. Hinku lähettiläs edistämään ilmastotoimenpiteiden toimeenpanoa		Ei aloitettu
66. Lisätään sidosryhmäyhteistyötä ilmastoasioissa	Osallistutaan Pirkanmaan ilmastotoimintakeskuksen toimintaan.	Osallistuttu ilmastotoimintakeskuksen seminaareihin.
67. Henkilöstön kouluttaminen	Koulutustilaisuudet. Huomiointi perehdytyksessä.	Toteutettiin info uudistetusta tiekartasta.
68. Ilmastokasvatuksen kehittäminen	Lukion keke-hanke jatkuu. Lukion ilmastotiekartta valmistuu. Lukion keke-ryhmä jatkaa toimintaa.	Toteutui
69. Otetaan käyttöön ilmastobudjointi ja -tilinpito	Vakiinnutetaan ilmastotunnisteen käyttö tiliöinneissä. Viestintä ja koulutus avainhenkilöille.	Ilmastotunnistetta on käytetty. Koulutus toteutuu vuonna 2025.
70. Ilmastoasiat huomioidaan hyvinvointityössä	Huomioidaan hyvinvointisuunnitelmatyön päivityksessä ja vuosiraportoinnissa.	Suunnitelmatyössä huomioitu kestävä hyvinvointi
71. Tehdään verkostomaista kumppanuustyötä yritysten kanssa		Ei toimenpiteitä 2024
72. Yritysten neuvonta	Lisätä tietoutta Business Tampereen vastuullisuuden Help Deskistä	Toteutui.
73. Edistetään jakamistaloutta	Selvitetään nykyisten lainattavien tuotteiden kysyntä ja lainamäärät laajentamisen pohjatiedoksi.	Valikoiman laajentamiseen ei päädytty.
74. Ilmastoviisaista ratkaisusta myönnetään maksukevennyksiä	Kaavoituksessa selvitetään asiaa.	Ei vielä toimenpiteitä

Toimenpide	Tavoite 2024	Toteuma 2024
75. Kaupungintalolle laaditaan kevyt ympäristöjärjestelmä	Ekokompassin rakentaminen aloitetaan. Nykytilakartoitus yhteistyössä TaY ympäristöjohtamisen kurssin opiskelijoiden kanssa.	Nykytilakartoitus on tehty opiskelijayhteistyönä. Ekokompassityöryhmä on aloittanut ympäristöohjelman laadinnan.
76. Selvitetään työsuhdepyörän käyttöönottoa	Aloitetaan selvitys työsuhdepyöräedun käyttöönotosta.	Asiaa on käsitelty vuoden 2025 talousarvion valmisteluprosessissa.
77. Edistetään luontokohteiden saavutettavuutta joukkoliikenteellä	Outdoor Express -bussi liikennöi.	Toteutui.
78. Ilmastoasiat järjestöavustusten myöntämiskriteereissä		Ei tavoitetta/toimenpiteitä 2024
79. Edistetään etätyötilojen tarjontaa kaupungin kiinteistöissä		Ei tavoitetta/toimenpiteitä 2024
80. Huomioidaan ristikkäisvaikutukset ilmastoasioiden kehittämisessä		Ei tavoitetta/toimenpiteitä 2024

YLÖJÄRVI

www.ylojarvi.fi/hiilineutraali-ylojarvi

www.ylojarvi.fi/ilmastovahti/

